

บทที่ ๘

บทสรุปและเสนอแนะ

ศาลทหารไทยได้ก่อกำเนิดครั้งแรกในสมัยกรุงสุโขทัย และได้วิวัฒนาการมาจนกระทั่งถึง พ.ศ. ๒๔๕๘ จึงได้มีพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและไข้มาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติถึงวิธีการและระเบียบการต่าง ๆ ของศาลทหารไว้ ตลอดจนวิธีพิจารณาเท่าที่จำเป็นไว้ด้วย ส่วนใหญ่คงใช้วิธีพิจารณาความอาญาอย่างเดียวกับศาลพลเรือน ศาลทหารเกิดขึ้นด้วยความจำเป็นในทางทหาร เพื่อเป็นมาตรการในการควบคุมทหารให้อยู่ใน "วินัยทหาร" และปฏิบัติตาม "ประมวลกฎหมายอาญาทหาร" โดยเคร่งครัด ทั้งนี้เพราะทหาร เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีสิทธิถืออาวุธได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อใช้ป้องกันประเทศ หากไม่มี "ศาลทหาร" แล้วอาจจะมี ความวุ่นวายเกิดขึ้นในบ้านเมืองได้ และทหารนั้นถือการเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด คำสั่งของผู้บังคับบัญชาต้องได้รับการปฏิบัติตามเสมอ ดังนั้น ความผิดบางประการที่ผู้กระทำผิดในฐานะเป็นพลเรือน กับความผิดชนิดเดียวกันนี้ เมื่อได้กระทำผิดขณะรับราชการทหาร ผลของการกระทำจะมีผลแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทหารจึงจำเป็นต้องมี "ศาลทหาร" ไว้คอยดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดที่ตกอยู่ในอำนาจศาลทหารโดยไม่ต้องให้ไปดำเนินคดียังศาลพลเรือน

ศาลทหารปัจจุบันนี้แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น ท่านองเกี่ยวกับศาลพลเรือน คือ

๑. ศาลทหารชั้นต้น เทียบได้กับศาลชั้นต้นของพลเรือนมีอยู่ ๔ ประเภท

คือ

ก. ศาลจังหวัดทหาร มีลักษณะคล้ายศาลแขวงของพลเรือน

ศาลทหารประเภทนี้มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีน้อยกว่าศาลทหารชั้นต้นประเภทอื่น ๆ

ข. ศาลมณฑลทหาร มีลักษณะคล้ายศาลจังหวัดของพลเรือน มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีมากกว่าศาลจังหวัดทหาร

ค. ศาลทหารกรุงเทพ มีลักษณะคล้ายศาลอาญาของพลเรือน มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีมากกว่าศาลทหารชั้นต้นประเภทอื่น ๆ

ง. ศาลประจำหน่วยทหาร ศาลนี้ในศาลพลเรือนไม่มี ศาลนี้มีลักษณะพิเศษ เป็นศาลที่ประจำอยู่กับหน่วยทหาร เมื่อหน่วยทหารปฏิบัติหน้าที่อยู่นอกราชอาณาจักรหรือกำลังเดินทาง เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่นอกราชอาณาจักร และมีกำลังทหารไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน มีอำนาจพิจารณาคดีได้ทุกตัวบทกฎหมาย

๒. ศาลทหารกลาง เทียบได้กับศาลอุทธรณ์ของพลเรือน

๓. ศาลทหารสูงสุด เทียบได้กับศาลฎีกาของพลเรือน

นอกจากศาลทหารทั้ง ๓ ชั้นดังกล่าวแล้ว ยังมีศาลทหารอีกประเภทหนึ่งคือ ศาลอาญาศึก ซึ่งศาลนี้จะมีขึ้นได้เมื่อเวลาที่มีการรบ การสงคราม หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และเมื่อหน่วยทหารหรือเรือรบอยู่ในยุทธภพบริเวณ ศาลนี้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทั้งปวง ซึ่งเกิดในเขตอำนาจได้ทุกตัวบทกฎหมาย และไม่จำกัดตัวบุคคล และเมื่อได้พิพากษาแล้ว คดีเป็นอันถึงที่สุดไม่มีอุทธรณ์ฎีกา

ศาลทหารทุกศาลทำหน้าที่ในพระปรมาภิไธย พระมหากษัตริย์ และมีอำนาจอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดี พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและถอดถอนตุลาการ เช่นเดียวกับศาลพลเรือน มีข้อแตกต่างกับศาลพลเรือนคือ ผู้พิพากษาของศาลพลเรือนมีประเภทเดียวคือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีทางกฎหมาย และผ่านการสอบเป็นเนติบัณฑิตจากสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาแล้วเท่านั้น ส่วนตุลาการศาลทหารนั้นมี ๒ ประเภทคือ

ก. ตุลาการที่มีชื่อตุลาการพระธรรมนูญ ได้แก่ นายทหารชั้นสัญญาบัตรซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่สำเร็จกฎหมาย แต่เข้ามาร่วมเป็นองค์คณะตุลาการ เสมือนเป็นผู้แทนของผู้บังคับบัญชาทหาร

ข. ตุลาการพระธรรมนูญ ได้แก่ นายทหารชั้นสัญญาบัตรซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์ และมีความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีทางกฎหมาย

ศาลทหารนั้นแบ่งตามสถานการณ์ของบ้านเมืองคือ

๑) ศาลทหารในเวลาปกติ

๒) ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ซึ่งหมายถึงภาวะของบ้านเมืองขณะนั้นอยู่ในภาวะที่เกิดความไม่สงบ หรือมีการประกาศใช้กฎอัยการศึก ก็จัดตั้งศาลทหารในเวลาไม่ปกติขึ้น

๓) ศาลอาญาศึก ซึ่งเป็นศาลที่จัดตั้งขึ้นภายในยุทธภริเวณ

ในเวลาปกติศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษามุคคลที่อยู่ในอำนาจของศาลทหารตามปกติ เมื่อพิจารณาพิพากษาแล้วมีการอุทธรณ์ฎีกา คำพิพากษาได้ ส่วนในเวลาไม่ปกติ ศาลทหารมีอำนาจเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก ประกาศหรือสั่งให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคืออาญาบางประการเพิ่มขึ้น อันเป็นเหตุให้บุคคลพลเรือนทั่วไปที่กระทำความผิดในคดีอาญาบางประการดังกล่าวต้องถูกดำเนินคดีในศาลทหาร คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลทหารในเวลาไม่ปกติถึงที่สุด ไม่มีการอุทธรณ์ฎีกา แต่จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายได้ ส่วนคำพิพากษาของศาลอาญาศึกนั้น ห้ามอุทธรณ์ฎีกา เช่นเดียวกัน และยังแต่งตั้งทนายไม่ได้อีกด้วยที่เป็นเช่นนั้นเพราะในเวลาที่บ้านเมืองอยู่ในภาวะไม่ปกติ หรือขณะหน่วยทหารอยู่ในยุทธภริเวณ ย่อมต้องการคำพิพากษาที่เด็ดขาดและรวดเร็ว เพื่อความมุ่งหมายในด้านการปกครองบังคับบัญชาทหาร เพื่อดำรงไว้ซึ่งระเบียบแห่งวินัยทหาร และเพื่อให้บ้านเมืองเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด

ในเวลาปกติบุคคลที่อยู่ในอำนาจของศาลทหารมี ๔ ประเภทคือ

๑) นายทหารชั้นสัญญาบัตรประจำการ

๒) นายทหารชั้นสัญญาบัตรนอกประจำการ เฉพาะเมื่อกระทำความผิดคำสั่งหรือข้อบังคับตามประมวลกฎหมายอาญาทหาร

๓) นายทหารประทวนและพลทหารกองประจำการหรือประจำการ หรือบุคคลที่รับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

๔) นักเรียนทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

๕) ทหารกอง เกินที่ถูกเข้ากองประจำการ ซึ่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้รับตัวไว้เพื่อให้รับราชการประจำอยู่ในหน่วยทหาร

๖) พลเรือนที่สังกัดอยู่ในราชการทหาร เมื่อกระทำความผิดในหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดอย่างอื่น เฉพาะในหรือบริเวณอาคาร ที่ตั้งหน่วยทหาร ที่พักร้อน พักแรม เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะใด ๆ ในความควบคุมของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

๗) บุคคลซึ่งต้องขังหรืออยู่ในความควบคุมของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร โดยชอบด้วยกฎหมาย

๘) เหลนศึกหรือชนชาติศัตรูซึ่งอยู่ในความควบคุมของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

และในเวลาปกติคดียุติในอำนาจศาลทหารคือคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคล

๘ ประเภทดังกล่าว ไม่ว่าจะกระทำความผิดตามกฎหมายทหารหรือกฎหมายอื่นในทางอาญาล้วนคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลทหารได้แก่คดี ๔ ประเภทคือ

ก. คดีที่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร กับบุคคลที่มีใ้ค้อยู่ในอำนาจศาลทหารกระทำความผิดด้วยกัน

ข. คดีที่เกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลพล เรือน

ค. คดีที่ต้อง ดำเนินในศาลคดี เด็กและ เยาวชน

ง. คดีที่ศาลทหาร เห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร

ส่วนในภาวะบ้านเมืองไม่ปกติ ศาลทหารในเวลาปกติจะทำหน้าที่ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ นอกจากบุคคล ๘ ประเภทดังกล่าวแล้ว ผู้มีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกได้ประกาศ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้สั่งตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึกให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาใด ๆ อีก ก็ให้ศาลทหารพิจารณาพิพากษาคดีอาญาตามประกาศหรือคำสั่งนั้นได้ด้วย ในกรณีเช่นนี้ประชาชนทั่วไปที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร หากไปกระทำความผิดคืออาญาดังกล่าว จะถูกดำเนินคดีในศาลทหาร และเมื่อเป็นเช่นนั้นเป็นเหตุให้หมิ่นคดีในศาลทหารในเวลาไม่ปกติเพิ่มขึ้นจนเกินกำลังของ เจ้าหน้าที่

กฎหมายจึงให้อำนาจผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการศาลทหารแต่งตั้งศาลอาญาและศาลจังหวัดของพลเรือนเป็นศาลทหารชั้นต้น และแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลพลเรือน พนักงานอัยการและจำศาลพลเรือน เป็นตุลาการศาลทหาร อัยการทหารและจำศาลทหารได้

เมื่อได้เปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยของเรายังมีข้อสมควรจะแก้ไขปรับปรุงกิจการของศาลทหารให้ทันสมัย และได้รับความเชื่อถือคือความเป็นธรรมแก่ประชาชนโดยทั่วไปในบางประการคือ

๑. การที่คำพิพากษาของศาลทหารในเวลาไม่ปกติถือเป็นเสร็จเด็ดขาดจะอุทธรณ์ฎีกาไม่ได้นั้น น่าจะไม่เป็นธรรมแก่จำเลย หากปรากฏภายหลังว่ามีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มขึ้นมาใหม่ หรือในกรณีที่พบหลักฐานที่แท้จริงอันอาจจะทำให้จำเลยมีข้อผู้กระทำความผิดได้ การที่วางความยุติธรรมไว้สิ้นสุดเพียงศาลเดียวนั้น น่าจะได้รับการแก้ไขปรับปรุง ในบรรดาศาลทหารต่างประเทศเช่นศาลทหารอังกฤษ^๑ ในศาลทหารในภาวะไม่ปกติ อำนาจศาลทหารและศาลพลเรือนไม่มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ มีการอุทธรณ์และฎีกาได้ และยังเปิดโอกาสให้จำเลยฎีกาไปยังสภาขุนนาง (House of Lords) ซึ่งทำหน้าที่เป็นศาลฎีกาพลเรือนได้ หากอธิบดีกรมอัยการรับรองว่าคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ทหารนั้นเป็นปัญหากฎหมาย มีความสำคัญเกี่ยวกับสาธารณชนเป็นพิเศษ

สำหรับศาลทหารฝรั่งเศส^๒ นั้นเช่นเดียวกัน ในภาวะสงครามอาจตั้งศาลทหารสูงสุดขึ้นได้ตามความจำเป็น ศาลนี้มีอำนาจพิจารณาพิพากษา เฉพาะคดีที่ได้ผ่านการพิจารณาพิพากษาของศาลชั้นต้นมาแล้ว ในกรณีที่ตั้งศาลทหารสูงสุดขึ้นแล้ว จำเลยยอมไม่มีสิทธิที่จะฎีกาคำพิพากษาของศาลทหารชั้นต้นไปยังศาลฎีกาพลเรือน

^๑ กรมพระธรรมทูต, รายงานการไปต่างประเทศเกี่ยวกับศาลทหาร (พระนคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, ๒๕๐๓), หน้า ๓๑.

^๒ เรื่องเดิม, หน้า ๑๑.

ผู้เขียนจึงมีความคิดว่า ในศาลทหารในเวลาไม่ปกติ (ยกเว้นศาลอาญาศึก) ควรจะยินยอมให้มีการอุทธรณ์ ฎีกาได้เพื่อประชาชนจะได้รับความคุ้มครองและได้รับความ เป็นธรรมมากขึ้น ถึงแม้จะทำให้คดีเสียเวลาไปบ้าง แต่หากคดีที่เข้ามาสู่ศาล ในเวลาไม่ปกติ (ยกเว้นศาลอาญาศึก) ไม่น่าจะต้องเร่งรัดให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว แต่ประการใด ทั้งนี้เพราะศาลทหารในเวลาไม่ปกติก็คือศาลทหาร

ในเวลาปกติที่ทำหน้าที่ศาลทหารในเวลาไม่ปกติเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายอันเกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงของประเทศอยู่ด้วย ซึ่ง เกิน ความสามารถของผู้เขียนที่จะชี้ขาดลงไปได้ในระหว่างความมั่นคงของประเทศกับความ เป็นธรรมของจำเลย ส่วนศาลอาญาศึก ซึ่งเป็นศาลจัดตั้งในเวลาที่มีการรบ การ สงคราม หรือหน่วยทหารอยู่ในยุทธบริเวณนั้น สมควรที่จะไม่มีการให้อุทธรณ์ฎีกาต่อไป เนื่องจากความจำเป็นในด้านการทหาร จำเป็นจะต้องมีมาตรการที่เด็ดขาด และรวดเร็ว เพื่อ เหมาะสมกับหน่วยทหารขณะกำลังทำหน้าที่สู้รบในยุทธบริ เวณอยู่

๒. ในรัฐบาลต่างประเทศหลายรัฐบาลได้จัดตั้ง "กองชดเชยค่าเสียหาย" ขึ้นในกรณีทหารได้กระทำละเมิดเป็นเหตุให้ราษฎร หรือทรัพย์สินของราษฎรเสียหาย โดยให้มีคณะกรรมการชดเชยค่าเสียหาย เป็นผู้ประเมินประเมินค่าเสียหาย แทนที่จะให้ ราษฎรไปฟ้องร้องยังศาลแห่งนั้น ย่อมเป็นผลให้ราษฎรได้รับการชดเชยค่าเสียหายโดยเร็ว เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรได้อย่างค้ำจุน ตัวอย่าง เช่นในประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี จัดให้มีคณะกรรมการชดเชยค่าเสียหาย (Board of Compensation) คอยรับคำร้องขอชดเชยค่าเสียหายจากราษฎร ในกรณีที่ทหารทำละเมิดขึ้น โดยได้ตั้ง คณะกรรมการชดเชยค่าเสียหายอยู่ตามหน่วยทหารต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยคัดเลือก คณะกรรมการจากนายทหารการเงิน หรือนายทหารประจำในกองบัญชาการทหารนั้น ๆ

ในประเทศญี่ปุ่นมีหน่วยพิจารณาค่าเสียหาย (Claims Service) ซึ่ง เป็นหน่วยพิจารณาค่าเสียหายกรณีทหารต่างชาติเข้ามาปฏิบัติการภายในประเทศ ประนีประนอมค่าเสียหายในชั้นเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยบรรเทาความเสียหายของราษฎรใน ท้องถิ่น เป็นการเพิ่มสัมพันธระหว่างประเทศ เพราะประชาชนจะไม่รังเกียจกองทหาร

ต่างชาติ และราษฎรจะได้รับการพิจารณาคุณค่า เสียหายด้วยความเป็นธรรม เพราะ
ได้มีการพิจารณาโดยรวมคอบรรวมกันโดยเจ้าหน้าที่ของทั้งสองประเทศ ๑

ประเทศไทยเรามีหน่วยทหารอยู่แทบทุกจังหวัด โอกาสที่ทหารจะกระทำ
ละเมิดต่อราษฎรย่อมมีโอกาสมาก หากมีความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว หากให้ราษฎรนำ
คดีไปฟ้อง เรียกว่าเสียหายจากศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดเช่นทุกวันนี้ เป็นการเสียเวลา
ลาซาและอาจก่อความเดือดร้อนแก่ราษฎร รัฐบาลน่าจะจัดตั้ง "หน่วยพิจารณาค่าเสีย
หาย" ขึ้นมาบ้างตามหน่วยทหารในที่ต่าง ๆ และอีกประการหนึ่ง ประเทศไทยเรามี
ทหารของมิตรประเทศเข้ามาปฏิบัติภารกิจหลายประเทศ หากจัดตั้ง "หน่วยพิจารณา
ค่าเสียหาย" ขึ้นมาโดยมีกรรมการร่วมระหว่างของไทย (ซึ่งใช้หน่วยพิจารณาค่าเสียหาย
ปกติ) พิจารณาร่วมกับเจ้าหน้าที่ของประเทศที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น นอกจากจะ
บรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี
ระหว่างกันอีกด้วย

๓๐. ปัญหา นายทหารพระธรรมนูญขาดแคลน และตุลาการพระธรรมนูญมี
เพียงพอ กรมพระธรรมนูญประสบปัญหานี้เป็นประจำทุกปี เมื่อถึงคราวประกาศผลสอบ
คัดเลือกเข้า เป็นอัยการหรือผู้พิพากษาทางศาลพลเรือน นายทหารพระธรรมนูญจำนวน
ไม่น้อยที่โอนไปรับราชการทางกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงยุติธรรม ทำให้
กรมพระธรรมนูญต้อง เปิดสอบคัดเลือกนายทหารพระธรรมนูญปีละจำนวนมาก ซึ่งส่วน
ใหญ่เมื่อรับราชการประจำการครบกำหนดในสัญญาที่ได้กระทำเมื่อเข้ารับราชการแล้ว
มักจะลาออกหรือโอนไปรับราชการกระทรวงอื่น ๆ ทำให้ไม่มีนายทหารพระธรรมนูญ
ที่มีความชำนาญเหลืออยู่พอ เพียงแก่ปริมาณของคดีที่นำมาสู่ศาลทหาร เหตุที่ไม่พอใจใน
การรับราชการทหารคือยศและอัตราเงินเดือนต่ำเกินไป หากกรมพระธรรมนูญจะ เปิด
สอบคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีทางกฎหมาย และสอบผ่านเป็น

กรมพระธรรมนูญ, รายงานประจำปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐, (พระนคร :
โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, ๒๕๑๑), หน้า ๙๑.

เนติบัณฑิตยสภาจากสำนักอบรมกฎหมาย เนติบัณฑิตยสภาแล้วบรรจุนำเข้ารับราชการในตำแหน่ง
ตุลาการพระธรรมนูญ และอัยการศาลทหารโดยให้อัตราเงินเดือนเท่ากับทางกระทรวง
มหาดไทย และกระทรวงยุติธรรมแล้ว ปัญหาความขาดแคลนจะหมดไป ส่วนผู้ที่มีความรู้
เฉพาะไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางกฎหมาย แต่มิได้เป็นเนติบัณฑิตยสภาจะเปิดสอบตางหาก
จากพวกแรก โดยบรรจุนำเข้าในตำแหน่งนายทหารพระธรรมนูญ โดยให้รับเงินเดือน
เท่ากับที่ปรึกษากฎหมายตามกระทรวงต่าง ๆ เช่นนี้ในไม่ช้า ศาลทหารจะมีชื่อเสียงและ
ได้รับความเชื่อถือในตัวตุลาการพระธรรมนูญ และอัยการศาลทหารมากกว่าที่เป็นอยู่ใน
ปัจจุบันนี้

๔. ควรจัดให้มีการแสดงกิจกรรมของศาลทหารไทย และภาพยนตร์และ
วารสารออกเผยแพร่ให้ทหารและประชาชนตลอดจนชาวต่างประเทศได้มีโอกาสทราบถึง
การปฏิบัติของกระบวนการยุติธรรมทหารและเข้าใจถูกต้องถึงความยุติธรรมและความ
อิสระในการพิพากษาคดีของศาลทหารไทย เพราะสังเกตจากเมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหา เมื่อ
๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ ในข้อหาหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ และมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์
จำนวนหลายคนและถูกนำตัวมาดำเนินคดีในศาลทหาร มีจดหมายและเสียงคัดค้านจาก
หลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งจากประชาชนชาวไทยบางส่วนขอให้ภาคินี้ไปพิจารณาถึง
ศาลพลเรือน ทั้งนี้เพราะเขาเหล่านั้นไม่ทราบถึงความมีอิสระและความยุติธรรมของ
ศาลทหารของเรา ว่าศาลทหารนั้นศักดิ์สิทธิ์ในพระปรมาภิไธยขององค์พระมหากษัตริย์
เหมือนกัน และมีอิสระและศักดิ์ศรีเท่ากับศาลพลเรือน

ในประเทศต่าง ๆ การวิจัยรวบรวมหลักวิทยาการในหน้าที่ของส่วนราชการ
ต่าง ๆ ของกรมพระธรรมนูญได้กระทำอย่างกว้างขวาง เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศ
สหรัฐอเมริกา ตัวอย่าง เช่น มีการรวบรวมบรรดากฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบแบบแผน
อันเกี่ยวกับกิจการศาลทหาร และกฎหมายทหารทั้งปวงไว้เป็นประจำปี เช่น *Manual of
Military* ของอังกฤษ และ *Manual for Courts - Martial* ของประเทศ
สหรัฐอเมริกา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการค้นคว้าศึกษากฎหมาย ตลอดจนกฎหมาย
ต่างประเทศพิมพ์แจกจ่ายเป็นประจำโดยออกเป็นรายเดือนและรายสัปดาห์ ในกิจการ
วิจัยนี้ ห้องสมุดในต่างประเทศมีตำราที่บริบูรณ์เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ค้นคว้าหาความ
ชำนาญได้เต็มที่

กรมพระธรรมนูญของเราควรมีกิจกรรมเผยแพร่กิจการศาลทหารโดยการ
ออกวารสารรายเดือนหรือรายสัปดาห์ที่สม่ำเสมอแจกจ่ายตามห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ
ไทย และสำหรับห้องสมุดกรมพระธรรมนูญเองควรมีตำราทางกฎหมายทุกสาขาเท่าที่
จะมากได้ เพื่อนายทหารของกรมพระธรรมนูญเองจะได้ศึกษาหาความรู้ความเข้าใจใน
กฎหมายต่าง ๆ ได้แตกฉานยิ่งขึ้น

โดยบทสรุปนี้ ผู้เขียนเขียนขึ้นตามความรู้สึกของผู้เขียนเอง เพื่อต้องการให้
ศาลทหารไทยในอนาคตเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ได้รับความเชื่อถือและได้รับการยกย่อง
จากต่างประเทศ ตลอดจนชาวไทยในประเทศให้เข้าใจถูกต้อง และเชื่อมั่นในความมีอิสระ
และความยุติธรรมของศาลทหารไทย เทียบศาลยุติธรรมของพลเรือน ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือ
แก่ต่างประเทศและประชาชนชาวไทยอยู่แล้วต่อไปในอนาคตมากยิ่งขึ้นอีก.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย